

ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ

Литвиненко М.О.

*викладач ветеринарних дисциплін,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист;*

Литвиненко І.О.

*викладач ветеринарних дисциплін,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії,
Хомуцький ветзоотехнікум
Полтавської державної аграрної академії*

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ГНІЙНИХ РАН У СОБАК

Рани органів і тканин є одним із видів ушкоджень організму, які трапляються впродовж життя як людини, так і тварин найчастіше. Випадкові рани які зазвичай переважають у домашніх тварин потребують втручання ветеринарних хірургів [4, с. 165].

Останнім часом з'являється значна кількість праць щодо подальшого вивчення патогенезу ранового процесу та застосування нових сучасних методів терапії у собак. Не дивлячись на це, проблема гнійної хірургічної інфекції продовжує залишатись досить актуальною, а тому зумовлює необхідність у розробці та опрацюванні нових методів лікування хворих тварин [1, с. 114].

Дані наведені в літературі свідчать, що рани досить часто реєструються собак, особливо при їх використанні на полюванні, або при випадковому травмуванні під час бійки [2, 3, 4, 5].

Питання профілактики і лікування поранених собак є актуальним у теперішній час, оскільки існуючі засоби терапії не завжди дають позитивний результат, витрачаються кошти власників чим завдають їм економічних збитків.

Інколи своєчасна допомога пораненим тваринам досить часто виявляється вирішальною для порятунку їх життя. Крім того, дуже велике значення має правильний вибір лікарських препаратів, що повинні володіти вираженим антисептичним ефектом і ранозагоюючою дією [6, с. 24].

Метою нашої роботи було вивчення поширення ран у собак в м. Миргород, Полтавської області та визначення ефективності окремих методів лікування при даній патології. Дослідження проводили на базі приватної ветеринарної клініки «Ветеринарна амбулаторія» (м. Миргород) протягом 2016 року.

Із січня по грудень 2016 року ветеринарною клінікою «Ветеринарна амбулаторія» було зафіксовано 117 випадків ран у собак різних статевих вікових груп. Для дослідження виділили найбільшу групу тварин (20 голів) – самці віком 3-10 років із діагнозом: кусано-рвані рани з ознаками нагноєння.

Оскільки, хірургічне та медикаментозне лікування гнійних ран є взаємодоповнюючими компонентами терапії, всі рани підлягали первинній хірургічній обробці (розсікання і висікання нежиттєздатних тканин, зупинка кровотеч, видалення кров'яних згустків, сторонніх тіл, додаткове розсікання ранового каналу та кишень, забезпечення умов для адекватного відтоку ранового ексудату і створення максимально сприятливих умов для репаративних процесів в рані).

Тваринам першої дослідної групи (10 голів) у першу фазу ранового процесу на ранову поверхню накладали серветки просочені ізатизоном протягом 3-4-х діб. Ізатизон – противірусний, протипухлинний, антимікробний та імунорегуючий препарат, який застосовують у ветеринарії для лікування та профілактики багатьох грибкових, вірусних і мікробних інфекцій.

Тваринам другої дослідної групи (10 голів) у першу фазу ранового процесу на ранову поверхню накладали мазь «Нітацид» протягом 3-4-х діб. Мазь «Нітацид» містить у своєму складі сульфаніламід – стрептоцид та антибактеріальний засіб амінітрозол – нітазол, завдяки їх сполученню мазь чинить антимікробну дію на грампозитивну і грамнегативну, аеробну й анаеробну, споротвірну й аспорогенну мікрофлору. Також чинить протизапальну дію. Мазева основа має гіперосмолярні властивості, завдяки чому сприяє підсушуванню рани і сорбує гнійно-некротичні маси, завдяки чому очищає рану.

В процесі лікування за пораненими тваринами обох груп проводили клінічне спостереження для контролю процесу загоєння ран та своєчасного виявлення можливих ускладнень. При переході ранового процесу у другу фазу, в обох групах використовували лінімент бальзамічний за Вишневським.

Застосована терапія в обох випадках сприяла загоєнню ран. Так, після 2-х разової обробки ран маззю «Нітацид» покращувався загальний стан хворих собак, вони були рухливішими. Температура тіла $38,6^{\circ}\text{C}$. Апетит збережений. В зоні рани реєструвалось зменшення гіперемії, набряку тканин, зяяння рани.

На 5-6-у добу помітно зменшилась кількість ранового ексудату. Відмічалось посилення очищення рани від некротизованих тканин. Фібрино – тканева маса, яка покривала поверхню рани ставала дещо зволоженою, легко знімалась.

Покращення мікроциркуляції сприяло інтенсивнішим процесам репарації, які йшли з країв та збоку стінок рани і дещо повільніше на дні. На 8-у добу рани тварин 2-ї дослідної групи очистились від некротизованих тканин, що дало можливість закрити їх ранніми вторинними вузлуватими швами.

У тварин 1-ї дослідної групи, яким застосовували «Ізатизон», реєструвались ознаки, які свідчать про незначні зрушення у порівнянні з ранами загалом так і в загальному стані організму. Так, на 3-4-у добу у більшості тварин гіперемія навколо ран, як і набряк та зяяння, дещо зменшилася. Поступове зменшення кількості ексудату почало відмічатися на 7-8 добу. Температура тіла, як в 2-й дослідній групі, знаходилася на верхній межі фізіологічної норми ($38,6-38,8^{\circ}\text{C}$). Зяяння та біль рани було менш вираженим.

8-а доба лікування характеризувалася розм'якшенням фібрино-тканевої маси (у 2-й дослідній групі це явище відмічалось вже на 6-7-у добу). В цей же

час відмічалось і очищення ран від некротизованих мас, кількість ранового ексудату знизилась, відмічалось незначне його виділення.

На 9-10 добу у тварин першої дослідної групи почали реєструватися спайки між краями кутів рани, струп щільно з'єднувався з нижче розташованими шарами, видалення якого дало можливість виявити утворення крайового епітелію.

Після видалення струпу тваринам накладали ранні вторинні шви. Тваринам 1-ї групи шви були накладені на 2-2,5 доби пізніше ніж тваринам 2-ї групи. Таким чином, накладання швів на рани дало можливість досягти повного загоєння ран у 2-й групі на 17-19 добу, у 1-й групі на 18-21 добу.

Отже, запропоновані нами схеми лікування виявилися ефективними для лікування поранених собак і дали можливість досягти загоювання ран майже в один термін. Але слід відмітити, що застосування мазі «Нітацид» у першу фазу ранового процесу, за рахунок зниження інтоксикації в зоні рани, дало можливість досягти видужання тварин раніше ніж в 1-й дослідній групі.

Список використаних джерел:

1. Довідник з ветеринарної хірургії І.С. Панько, В.М. Власенко, М.В. Рубленко та ін.; за ред. І.С. Панька. – Біла Церква, 2001 – 205 с.
2. Кузин М.И., Костюченко Б.М. Раны и раневая инфекция. – М.: Медицина, 1990. – 592 с.
3. Кузнецов О.К. Ветеринарна хірургія, офтальмологія і ортопедія. – К.: Вища школа, 1979. – 440 с.
4. Петренко О.Ф та ін. Хірургія ветеринарної медицини. – К.:Вища освіта, 2005. – 399 с.
5. Тамм Т.І. Удосконалення шляхів місцевого медикаментозного лікування гнійних ран: Автореф. дис. д-ра мед. наук: 14.01.03 – Харків, 1998. – 32 с.
6. Ільницький М.Г. Патогенетичне обґрунтування засобів детоксикаційної терапії і профілактики ранової інфекції у свиней: Автореф. дис. ... д-ра вет. наук: 16.00.05 – Біла Церква, 2002.– 40 с.